

HSS-004

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2565
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Educational Achievement on “characteristics, Competency and Skills” of CWIE
Students of Bachelor of Arts Program in Public Administration, Academic Year 2022,
Northeastern University

วิฑูรย์ วีรศิลป์*

Witoon Weerasin*

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Lecturer of Public Administration Program

Northeastern University

*Corresponding author's email: witoon.wee@neu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2565 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ” ของนักศึกษา CWIE 2) เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษา CWIE ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) การดำเนินการวิจัยเริ่มจากการออกแบบ การสร้างแบบสอบถาม หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และส่งแบบสอบถามให้สถานประกอบการ ที่นักศึกษา CWIE ไปปฏิบัติงาน ตอบแบบสอบถาม จำนวน 22 สถานประกอบการ/คน ใช้สถิติพื้นฐานโดยหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ” ของนักศึกษา CWIE และทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 เมื่อเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย จากคุณลักษณะ สมรรถนะ ทั้งหมด 6 ด้าน พบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 รองลงมาได้แก่ การคิดอย่างริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ความรู้ความสามารถ อยู่ใน

ระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 การสื่อสารและเจรจาต่อรอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และ (2) ทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษา CWIE ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 โดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย พบว่า ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 รองลงมาได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และ ทักษะด้านความรู้ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.02 ตามลำดับ

คำสำคัญ : คุณลักษณะ, สมรรถนะ, ทักษะ

ABSTRACT

The objectives of the research titled educational achievement on “characteristics, competencies and skills” of CWIE students in the Bachelor of Arts program in Public Administration, academic year 2022, Northeastern University were 1) to study opinions of workplace, 2) to study learning skills of CWIE students according to the National Higher Education Qualifications Standards Framework. This research was conducted by beginning with designing, creating a questionnaire, finding reliability of the questionnaire and the questionnaire was sent to 22 workplaces where CWIE students performed. The basic statistics used to analyze data included mean, percentage and standard deviation.

The research results were found that (1) opinions of entrepreneurs on educational achievement “characteristics, competency” of CWIE students and learning skills according to the National Higher Education Qualifications Framework were at a high level, the average value was 4.17, when arranging opinions from highest to lowest from all 6 characteristics and competency, it was found that critical thinking and problem solving were at a high level with an average of 4.42, followed by creative thinking and innovation were at a high level with an average of 4.39, knowledge and ability were at a high level with an average of 4.32, communication and negotiation were at the lowest average with a moderate level of 3.77 and (2) learning skills of CWIE students according to the National Higher Education Qualifications Framework, in overall, were at a high level with an average value of 4.17, when arranging opinions from highest to lowest, it was found that interpersonal relationship skills and responsibility were at a high level with an average of 4.54, followed by moral and ethical skills

were at a high level with an average of 4.31 and knowledge skills were at a high level with an average of 4.02, respectively.

Keywords: Characteristics, Competency, Skills

บทนำ

ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 กำหนดให้การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อ พัฒนาคคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง จากการสร้างนักศึกษาให้มีความรู้ (Knowledge) แต่เพียงอย่างเดียว เป็นการสร้างนักศึกษาที่มีความรู้ (Knowledge) และ ทักษะ (Skills) ให้มีสมรรถนะที่พร้อมในการทำงานในโลก ยุคใหม่ด้วย

สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education: CWIE) ได้ถูกกำหนดให้เป็นมาตรการสำคัญในการปฏิรูปการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา หรือการปฏิรูปแนวทางการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ นโยบายดังกล่าวมุ่งสนับสนุนให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ควบคู่กับการศึกษาองค์ความรู้ ภาควิชาในสถาบันอุดมศึกษา โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญา ดังจะพิจารณาได้จากพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 มาตรา 35 ที่บัญญัติว่า “สถาบันอุดมศึกษาพึงสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยปฏิบัติงานจริง และเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอื่นๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ สถาบันอุดมศึกษาอาจทำข้อตกลงร่วมมือกับหน่วยงานในการจัดหลักสูตรการศึกษา การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยให้ผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษา และอีกส่วนหนึ่งในสถานประกอบการของหน่วยงาน”

CWIE จึงต้องเน้นความร่วมมือในรูปแบบพหุภาคีที่ประกอบด้วย การวางแผนในการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดสมรรถนะอันพึงประสงค์ วิธีการจัดการเรียนการสอนทั้งในสถาบันอุดมศึกษา และในสถานประกอบการ ตลอดจนการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว ด้วยวิธีการเช่นนี้ จึงทำให้ CWIE มีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามสมรรถนะที่พึงประสงค์ของแต่ละสาขาวิชา/หลักสูตร

และระยะเวลาจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ จึงเกิดนโยบายส่งเสริมการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัย และนวัตกรรม (สป.อว.) ที่กำหนดเงื่อนไข ว่าต้องเป็นหลักสูตรที่เกิดจากความร่วมมือในลักษณะ Co-Creation ของสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ จัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาร้อยละ 50 และในสถานประกอบการร้อยละ 50 ของเวลาทั้งหมด ในหลักสูตร เป็นหลักสูตรเชิงบูรณาการระหว่างศาสตร์ และเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการกำลังคนในภาคอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ

ด้วยนโยบายดังกล่าวทำให้เกิดการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา โดยหลักบูรณาการจะเปลี่ยนจากหลักสูตรที่เน้นวิชาการ หรือองค์ความรู้เป็นฐานไปสู่หลักสูตรที่เน้น สมรรถนะเป็นฐาน (Competency-Based Curriculum) เกิดการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะ Backward Design คือ เริ่มต้นจากการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ (Define Learning Goals) ตัดสินใจเรื่องการประเมินผล (Decide on Assessment) และออกแบบการเรียนการสอน (Design Instruction)

ด้วยเหตุผลข้างต้นที่ได้กล่าวมา วิธีการหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้ทราบถึงคุณลักษณะ สมรรถนะและทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาที่จะจบออกไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นผลผลิต (Products) ของหลักสูตรที่จะนำมาใช้ในการจัดการศึกษาก็คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE การศึกษาความคิดเห็นของผู้นิเทศงานของสถานประกอบการที่นักศึกษา CWIE ออกไปปฏิบัติสหกิจศึกษายังสถานประกอบการต่างๆ มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE มีความพร้อมและความเหมาะสมเพียงใดกับลักษณะของวิชาและความต้องการของหน่วยงาน และสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ ” ของนักศึกษา CWIE หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
2. เพื่อศึกษาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำกระบวนการดำเนินงาน ด้านคุณลักษณะและสมรรถนะของ สำนักสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ CWIE มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และทักษะการเรียนรู้ตาม เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของหลักสูตรมาเป็นกรอบแนวคิด ตาม มคอ.2 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร- บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563) มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) มาเป็นกรอบ แนวคิดการวิจัย ดังนี้

สถานประกอบการ →

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณลักษณะ/สมรรถนะ

- ความรู้ความสามารถ
- ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่
- ลักษณะส่วนบุคคล
- การคิดอย่างริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม
- การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา
- การสื่อสารและเจรจาต่อรอง

ทักษะการเรียนรู้ ตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

- ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- ด้านความรู้
- ด้านทักษะทางปัญญา
- ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ
- ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะสมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2565 โดย

(1) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าตำรา รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องและกระบวนการดำเนินงานของสำนักสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ (CWIE) ของมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(2) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้หัวหน้าสาขาวิชา อาจารย์ประจำหลักสูตร ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือสถานประกอบการที่เข้าร่วมสหกิจศึกษา ของนักศึกษา CWIE หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 22 สถานประกอบการ/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

(1) ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่งปัจจุบัน เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ประเภทของหน่วยงาน และการเข้าร่วมสหกิจศึกษา (CWIE) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบคำตอบหลายตัวเลือก (Multiple Choices Question)

(2) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ/สมรรถนะ” ของนักศึกษา CWIE แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คุณลักษณะ/สมรรถนะ 6 ด้าน ส่วนที่ 2 ทักษะด้านการเรียนรู้ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สำหรับตอนที่ 2 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

(3) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยตามหลักวิชาการ

การตรวจสอบความเที่ยงตรง

1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา ซึ่งในแต่ละคำถามมีค่า IOC

อยู่ระหว่าง 0.66 – 1 ซึ่งมากกว่า 0.5 แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพตรงตามเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (เขาวดี ราชชัยกุลวิบูลย์ศรี. 2556)

2) การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha-Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.72 ถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการทำการวิจัยต่อไป (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551)

วิธีรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากสถานประกอบการที่เข้าร่วมสหกิจศึกษาที่นักศึกษา CWIE ไปปฏิบัติสหกิจศึกษา ผู้วิจัยได้ทำหนังสือและแบบสอบถามขอความอนุเคราะห์ถึงสถานประกอบการที่นักศึกษาปฏิบัติงานอยู่ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามระหว่างการออกนิเทศสหกิจศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics ตอน) เพื่ออธิบายข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษา CWIE มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของสถานประกอบการ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐ-ประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วแปรผลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน (CWIE) โดยใช้สถิติพื้นฐาน มีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
- ผู้บริหาร	3	13.6
- หัวหน้างาน	11	50.0
- พนักงาน	8	36.4
- อื่น	-	-
2. เพศ		
- ชาย	6	27.3
- หญิง	16	72.7
3. อายุ		
20 - 30 ปี	4	18.18
31 - 40 ปี	4	18.18
41 - 50 ปี	12	54.54
51 ปีขึ้นไป	2	9.10
4. ประสบการณ์ทำงาน		
1-5 ปี	4	18.18
6-10 ปี	2	9.10
11-15 ปี	2	9.10
16 -20	7	31.81
21 ขึ้นไป	7	31.81
5. ประเภทของหน่วยงาน		
ส่วนราชการ	21	95.5
หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	-	-
หน่วยงานเอกชน	1	4.5
อื่นๆ	-	-
6. การเข้าร่วมสหกิจ CWIE		
1-3 ครั้ง	6	27.30
4-6 ครั้ง	11	50.00
7-9 ครั้ง	5	22.70

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ข้อ ประกอบด้วย ตำแหน่ง ปัจจุบัน เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ประเภทของหน่วยงาน และการเข้าร่วมสหกิจศึกษา CWIE พบว่า หัวหน้าหน่วยงาน/สถานประกอบการ ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 22 คน ผู้บริหาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.60 ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงาน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 พนักงาน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 เป็นเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 เป็นเพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.70 อายุ 20-30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.54 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81 ประสบการณ์ทำงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81 ประเภทของหน่วยงาน เป็นหน่วยงานราชการ จำนวน 21 หน่วยงาน/คน คิดเป็นร้อยละ 95.5 หน่วยงานเอกชน จำนวน 1 หน่วยงาน/คน และการเข้าร่วมสหกิจศึกษา CWIE 1-3 ครั้ง จำนวน 6 หน่วย/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 27.30 เข้าร่วมสหกิจ CWIE 4-6 ครั้ง จำนวน 11 หน่วย/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 และเข้าร่วมเข้าร่วมสหกิจ CWIE 7-9 ครั้ง จำนวน 5 หน่วย/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.70

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE

	รายการ	ค่า \bar{X}	ค่า S.D.	ระดับความ คิดเห็น	
ส่วนที่ 1	คุณลักษณะ/สมรรถนะ				
	1	ความรู้ความสามารถ	4.32	0.53	มาก
	2	ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	4.07	0.52	มาก
	3	ลักษณะส่วนบุคคล	4.11	0.57	มาก
	4	การคิดอย่างริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม	4.39	0.56	มาก
	5	การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา	4.42	0.66	มาก
	6	การสื่อสารและเจรจาต่อรอง	3.77	0.58	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.18	0.57	มาก	
ส่วนที่ 2	ทักษะการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ				
	1	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.31	0.47	มาก
	2	ด้านความรู้	4.02	0.62	มาก
	3	ด้านทักษะทางปัญญา	4.00	0.48	มาก

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE (ต่อ)

	รายการ	ค่า \bar{X}	ค่า S.D.	ระดับความคิดเห็น
4	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.54	0.54	มาก
5	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.01	0.58	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.17	0.54	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.17	0.55	มาก

จากตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะและทักษะ” ของนักศึกษา CWIE หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะและทักษะ” ของนักศึกษา CWIE และทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.17, S.D.=0.55$) เมื่อเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย จากคุณลักษณะ/สมรรถนะ ทั้งหมด 6 ด้าน พบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} 4.42, S.D.=0.66$) รองลงมาได้แก่ การคิดอย่างริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} 4.39, S.D.=0.56$) ความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} 4.32, S.D.=0.53$) ลักษณะส่วนบุคคล อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} 4.11, S.D.=0.52$) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} 4.07, S.D.=0.52$) และการสื่อสารและเจรจาต่อรอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} 3.77, S.D.=0.56$) และ (2) ทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} 4.17, S.D.=0.54$) โดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย พบว่า ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} =4.54, S.D.=0.54$) รองลงมาได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.31, S.D.=0.47$) ทักษะด้านความรู้ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.02 S.D.=0.62$) ทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.01 S.D.=0.58$) และทักษะทางด้านปัญญา อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.00 S.D.=0.48$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE จำนวนทั้งหมด 22 หน่วยงาน/คน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ประกอบไปด้วย ตำแหน่งปัจจุบัน เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ประเภทของหน่วยงาน และการเข้าร่วมสหกิจ CWIE พบว่า สถานประกอบการ ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 22 คน ตำแหน่ง ผู้บริหาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.60 หัวหน้างาน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 พนักงาน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 เป็นเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 เป็นเพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.70 อายุ 20- 30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.54 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 9.10 ประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 ประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81 ประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81 ประเภทของหน่วยงาน เป็นหน่วยงานราชการ จำนวน 21 หน่วยงาน/คน คิดเป็นร้อยละ 95.50 หน่วยงานเอกชน จำนวน 1 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 4.50 และการเข้าร่วมสหกิจศึกษา CWIE เข้าร่วม 1-3 ครั้ง จำนวน 6 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 21.30 เข้าร่วม 4-6 ครั้ง จำนวน 11 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เข้าร่วม 7-9 ครั้ง จำนวน 5 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 22.70

2. ความคิดเห็นของสถานประกอบการ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา “คุณลักษณะ สมรรถนะ และทักษะ” ของนักศึกษา CWIE และทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 เมื่อเรียงลำดับระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย จากคุณลักษณะสมรรถนะทั้งหมด 6 ด้าน พบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุณทรี เพ็ชรทวีพรเดช และคณะ (2557) การศึกษาองค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลสูง สามารถนำข้อมูลที่พบเห็นมากำหนดประเด็นปัญหาได้ถูกต้องและชัดเจน รวมทั้งแสวงหาข้อมูลในการตอบปัญหาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้และสามารถ ใช้ข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล อีกทั้งลงข้อสรุป

และตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง รองลงมาได้แก่ การคิดอย่างริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ซึ่งสอดคล้องกับงานของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2559) ได้ระบุถึงคุณลักษณะของผู้เรียนที่สอดคล้องกับการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0 ว่า การเรียนยุคใหม่ต้องเน้นการคิด มีสมรรถนะ (ปฏิบัติงานได้จริง) เป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถผลิตองค์ความรู้และนวัตกรรมได้ สามารถบูรณาการกับสังคม เน้นการร่วมมือกันทำ ความรู้ความสามารถ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ลักษณะส่วนบุคคล ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวนีย์ ศรีจันทร์นิล (2557) พบว่า สถานประกอบการมีความพึงพอใจในคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาที่มาสหกิจศึกษาค่อนข้างมาก เช่น ความประพฤติ ความอ่อนน้อมถ่อมตน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของสถานประกอบการ สำหรับในส่วนของการทำงาน สถานประกอบการมีความพึงพอใจในประสิทธิภาพของนักศึกษา ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 และการสื่อสารและเจรจาต่อรอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77

3. ทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 โดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย พบว่า ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 รองลงมาได้แก่ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ทักษะด้านความรู้ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.02 ทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 และทักษะทางด้านปัญญา อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรัตน์ แยมโอสฐ์ (2560) ระบบผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้เชื่อมโยงนิยามแบบเคลื่อนที่ในการให้คำแนะนำด้านสมรรถนะที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานสหกิจศึกษาสำหรับนักศึกษาวิศวกรรมโยธา ซึ่งพบว่า เมื่อนักศึกษามีความรู้และทักษะความพร้อมในการปฏิบัติงานสูง ก็จะสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการกับการปฏิบัติงานได้ดี มีความพร้อมในการปฏิบัติงานสูง และส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานสหกิจศึกษาได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิฑูรย์ วีรศิลป์ (2564) ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของบัณฑิต หรือความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิฑูรย์ วีรศิลป์ และ นุชธิดา โยลัย (2565) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษามีความเห็นต่อประสิทธิภาพ

การปฏิบัติงานของนักศึกษามีระดับ ปฏิบัติงานที่ ระดับการปฏิบัติงานมาก หรือความสามารถในการปฏิบัติงาน ภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติงานมาก

ข้อเสนอแนะ

1. นำข้อมูล ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คุณลักษณะ สมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดมาพัฒนาปรับปรุง การเรียนการสอนในปีการศึกษาต่อไป
2. นำข้อมูลทักษะการเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มาพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนในปีการศึกษาต่อไป
3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยการปฏิบัติงานของนักศึกษา CWIE สาขาต่างๆ หรือต่างสถาบัน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คุณลักษณะ สมรรถนะและทักษะ ของแต่ละ สถาบัน

เอกสารอ้างอิง

- การศึกษาอบรม สำหรับผู้บริหาร คณาจารย์นิเทศ ผู้นิเทศ และผู้ปฏิบัติงาน ดานสหกิจศึกษาและ การศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work-Integrated Education: CWIE) สมาคมสหกิจศึกษาไทย. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม 2564
- กฤษณี เพ็ชรทวพิรเดช, ชาตรี เกิดธรรม, บุญเรือง ศรีเหรียญ และอุษา คงทอง. (2557). การศึกษา องค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. BU ACADEMIC REVIEW.
- เกรียงศักดิ์เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559). อนาคตใหม่ของการศึกษาไทยในยุค Thailand 4.0. สืบค้น 17 เมษายน 2567, จาก www.li.mahidol.ac.th/conference2016/thailand4.pdf
- จุฑามาส โหย่งไทย. (2561). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์กับศตวรรษที่ 21. วารสารการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- นิรัตน์ แยมโอษฐ์. (2560). ระบบผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้เชื่อมโยงนิยมแบบเคลื่อนที่ในการให้คำแนะนำด้าน สมรรถนะที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานสหกิจศึกษาสำหรับนักศึกษาวิศวกรรมโยธา. วิทยานิพนธ์การ จัดการดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่องหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการจัดหลักสูตร สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน พ.ศ.2565

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7)

กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 และแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของ
ประเทศ พ.ศ. 2564-2570 กำหนดแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสมรรถนะของ
กำลังคน

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก ราชกิจจานุเบกษา 1 พฤษภาคม 2562

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2563. ในรวมกฎหมาย อว. กรุงเทพมหานคร: สำนักนิติการ
กระทรวง อว.

ยุทธศาสตร์ชาติ. (พ.ศ.2561- 2580) เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก ราชกิจจานุเบกษา 13 ตุลาคม 2561

เยาวดี รังชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

วิฑูรย์ วีรศิลป์ และนุชธิดา โยลัย. (2565). *ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาสหกิจศึกษาตามกรอบ*

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐ

ประศาสนศาสตรมหาวิทาลัยภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ. การประชุมวิชาการและนำเสนอ

ผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 9 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
วันที่ 28 พฤษภาคม 2565

วิฑูรย์ วีรศิลป์. (2565). *ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน*

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ

ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 8 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ 28 พฤษภาคม
2566

สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กทม: ประสานการ

พิมพ์.

เสาวนีย์ ศรีจันทร์นิล. (2557). *การประเมินผลโครงการสหกิจศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์*. วารสารบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.). (2560). *เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.*

2558. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สกอ.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2556). *แผนการดำเนินการส่งเสริมสหกิจศึกษาใน*

สถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2556-2558. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

หลักสูตร

สมาคมสหกิจศึกษาไทย.(2552). ส่วนที่ 1 มาตรฐานสหกิจศึกษาของสถานศึกษา. มาตรฐานและการประกัน
คุณภาพการดำเนินงาน สหกิจศึกษา.

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563) มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ